

VIKES STRATEGIA

Vikesin strategia määrittää sen, minkälainen toimija Vikes haluaa olla tulevaisuudessa ja miten siihen päästään. Tavoitteet ovat yleisellä tasolla, jotta Vikesille jää riittävästi liikkumavaraa muuttuvassa toimintaympäristössä. Strategian pohjana on säätiön edellinen strategia sekä hallituksen ja toimiston työpajat.

Mikä Vikes?

Viestintä ja kehitys -säätiö Vikesin tarkoituksena on edistää sekä sananvapautta että median moniarvoisuutta demokratian ja yhteiskunnallisen kehityksen perustana. Vikes on journalistien ja media-alan solidaarisuussäätiö, jonka keskeisenä ajatuksena on edistää sananvapautta siten, että suomalaiset journalistit tukevat ulkomaisia kollegoitaan, muodostavat tasa-arvoisia yhteistyökumppanuuksia ja verkostoja ja oppivat niistä itsekin.

Vikes on ainoa sananvapautteen ja mediaan erikoistunut toimija suomalaisen kehitysyhteistyön kentässä. Sen rooli on tärkeä nykyisessä tilanteessa, jossa median moniarvoisuus ja journalismin laatu ovat uhattuina kaikkialla maailmassa. Suomalaisilla journalisteilla on erityisen hyvät edellytykset edistää sananvapautta, koska Suomi on maailman johtavia maita sekä lehdistönvapaudessa että hallinnon avoimuudessa. Vikesin tärkein voimavara ovatkin ammattitaitoiset suomalaiset journalistit.

Mistä Vikes tulee?

Säätiö perustettiin vuonna 2005 journalistien aloitteesta. Taustalla oli Suomen Journalistiliiton liittokokouksen päätös voimistaa solidaarisuustoimintaa ja sijoittaa siihen 0,7 prosenttia jäsenmaksutuotoista. Säätiön taustalla on 28 suomalaista journalistijärjestöä ja muuta viestintäalan yhteisöä, millä taataan laaja pohja vahvistamaan solidaarisuustoimintaa journalistien piirissä.

Missä maailmassa Vikes toimii?

Vikes toimii yhä voimakkaammin muuttuvassa ympäristössä niin sananvapauden ja median murrosten kuin rahoituksen osalta.

Sananvapaus on välttämätön edellytys demokratian ja ihmisoikeuksien toteutumiselle. Journalisteja uhkaillaan, vangitaan ja murhataan ammattinsa vuoksi enemmän kuin koskaan, ja sananvapaus on kehittyvien maiden lisäksi uhattuna myös Suomen lähialueilla. Myös sananvapauden perinteisillä tukialueilla - Suomessakin – sitä täytyy aktiivisesti puolustaa kaventamispyrkimyksiä vastaan joka päivä.

Samaan aikaan globaalien ilmasto-, talous- ja ihmisoikeusongelmien ratkaiseminen edellyttää kriittistä ja asiantuntevaa journalismia. Riippumaton, ammattitaitoinen media ja kansalaisten avoimet viestintäverkostot edistävät sekä kansalaisyhteiskunnan että talouden kestävä kehitystä ja siten myös köyhyyden poistamista. Jatkuvat konfliktit, pitkittyneet kriisit ja ilmastonmuutos ovat kaikki asioita, joiden hallitsemisessa kansalaisten oikeus saada relevanttia tietoa on avainasemassa.

Median osalta merkittäviä muutoksia ovat muun muassa median digitalisoituminen, mediaomistusten keskittyminen, sosiaalisen median kasvu ja yksittäisten journalistin tai ihmisoikeusaktivistin roolin korostuminen alan vakituisten työpaikkojen vähentyessä. Vikesille tämä tarkoittaa sitä, että journalistien verkostoituminen tapahtuu yhä enemmän yksilöiden kuin organisaatioiden välillä. Sosiaalinen media lisää mahdollisuuksia myös tiedon kulun lisäämiseksi ihmisten välillä yli rajojen. Samalla monissa Vikesin toimintamaissa radio on säilyttänyt asemansa keskeisenä mediana.

Vikesin toimintaa on toteutettu pääosin kehitysyhteistyörahoituksella. Kehitysrahoitus on voimakkaassa murroksessa. Suomessa rahoitus näyttää ainakin lähivuosina pysyvän totuttua alhaisemmalla tasolla. Pidemmän aikavälillä koko kehitysrahoituksen tulevaisuus on epävarmaa. Samalla kansalaisjärjestöiltä vaaditaan yhä enemmän näyttöä tuloksista ja avun vaikutuksista. Kehitysrahoituksessa painotetaan yhä enemmän yksityisen sektorin roolia. Vikesille tämä tarkoittaa tarvetta laajentaa rahoituspohjaa ja kartoittaa uusia rahoituskanavia.

Vikesin visio

Journalistit ja media-alan toimijat eri maista edistävät yhteistyössä sananvapautta ja median moniarvoisuutta.

Vikesin missio

Vikesin työ edistää vapaata, kriittistä ja laadukasta journalismia erityisesti siellä missä sananvapaus on uhattuna.

Mihin Vikes haluaa mennä?

- Suomalaiset journalistit ovat laaja-alaisesti mukana Vikesin työssä, ja yhteistyö media-alan eri toimijoiden kanssa on tiivistä.
- Vikes kasvaa hallitusti ja pystyy turvaamaan hanketoiminnan jatkuvuuden. Kasvu perustuu analyysiin siitä, missä Vikes tuottaa mahdollisimman paljon lisäarvoa täydentämällä muiden alan toimijoiden työtä.
- Vikesin asiantuntemusta hyödynnetään Suomen kehityspolitiikassa ja sillä on vakiintunut ja arvostettu paikkansa muiden kansainvälisten alan toimijoiden joukossa.

Miten Vikes pääsee sinne?

Vikes toimii **paikallisten kumppaneiden** kanssa, **osallistaa suomalaista media-alaa sananvapaustyöhön** ja **altistaa suomalaista media-alaa kehitys- ja**

sananvapauskysymyksille. Tämä edellyttää laajempaa näkyvyyttä ja kestävämpää rahoituspohjaa.

- Vikes mahdollistaa suomalaisten ja muiden maiden media-alan ihmisten ja toimijoiden molemminpuolisen oppimisen. Vikesin työn päähyödynsaajina ovat aina journalistit ja muut media-alan ammattilaiset.
- Vikes pystyy menestyksekkään hanketyön kautta saavuttamaan vaikuttavia tuloksia ja antamaan merkittävän panoksen kohdemaidensa sanan- ja lehdistönvapauden kehittämiseen. Vikes antaa välineet ja osaamista etenkin niille, joilla ei ole ääntä.
- Vikes toimii ensisijaisesti maissa ja alueilla, joissa tällaiselle toiminnalle on eniten tarvetta. Tällaisia ovat sananvapauden kannalta vaikeat alueet sekä köyhimmät maat. Samalla hankekohteiden valinnassa pyritään pitkäjänteisyyteen ja Vikesin asiantuntemuksen hyödyntämiseen.
- Vikes toimii aina paikallisten kumppaneiden kanssa. Aloite yhteistyölle tulee paikallisilta toimijoilta ja hankkeiden omistajuus on heillä. Toimimalla kumppaneiden kanssa, tuo Vikes sellaista asiantuntemusta ja lisäarvoa, jota kumppani ei saisi toimiessaan yksin.
- Vikes ei rajaa toimintansa ulkopuolelle tiettyjä media-alan osa-alueita, mutta priorisoi hankkeita ja toimintatapoja, joissa se tuottaa aitoa lisäarvoa ja jotka mahdollistavat molemminpuolisen oppimisen.
- Vikes altistaa suomalaista media-alaa kehityskysymyksille niin ulkomaan hankkeiden kautta kuin kotimaassa tehtävän viestinnän ja globaalikasvatuksen avulla.
- Vikesin tulee lisätä näkyvyyttä ja tiedottaa aktiivisesti, mitä se tekee sananvapauden edistämiseksi maailmassa. Erityisesti journalistien ammattikunnan että suomalaisen media-alan on opittava tuntemaan Vikesin työ paremmin.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi Vikesin rahoitus on saatava kestävämmälle pohjalle, joka mahdollistaa toiminnan toteuttamisen pitkän aikavälin strategisten tavoitteiden edistämiseksi. Yksi mahdollisuus on ulkoministeriön ohjelmatuki.

Rahoituksen turvaamiseksi jatketaan uusien rahoituskanavien selvittämistä. Näitä ovat muun muassa EU-rahoitus, muiden säätiöiden rahoitus, yritys yhteistyö ja siihen liittyvät rahoitusinstrumentit. Varainhankintakeinoja valittaessa punnitaan erityisesti panos-tuotos-suhdetta.